

"Växthuseffekten är en myt"

"De flesta som ställer upp på växthusteorin gör det utan att göra några djupare analyser. Alarmisterna bortser från fakta som visar på en helt annan bild". Möt klimatforskaren som inte tror att klimatförändringen beror på människan. Realtid.se intervjuar Wibjörn Karlén.

http://www.realtid.se/ArticlePages/200703/01/20070301172408_Realtid257/20070301172408_Realtid257.dbp.asp

– Vad vi ser är fullt naturliga klimatförändringar, anser Wibjörn Karlén.

Foto:Pär Krause

En valross vilar på ett smältande isflak.

Foto: Greenpeace

Wibjörn Karlén

Klimatforskare och professor emeritus i naturgeografi vid universitetet i Uppsala.

Är i dag redaktör för tidskriften Geografiska Annaler, som ges ut av Svenska Sällskapet för Antropologi och Geografi.

Karlén har bedrivit klimatforskning ibland annat svenska Kebnekaise-området, Kenya och Botswana samt Arktis och Antarktis.

Nästan direkt efter det att jag är inne på klimatforskaren Wibjörn Karléns tjänsterum på Uppsala universitet och säger att jag vill diskutera klimatförändringen så sitter han framför datorn och skriver ut det ena diagrammet efter det andra.

– Om det är någon som pratar om klimatförändringen så är det jag, säger han, men påpekar samtidigt att det inte är ofta han tillåts prata.

– Tevereportrar brukar ibland säga att de är tillsagda att inte ta med mig i sina reportage. Det är inte ofta tidningar tar in mina artiklar. I höstas skulle jag vara med i en debatt om klimatförändringen med bland andra meteorologen Pär Holmgren. Men i sista stund fick jag veta att jag inte var välkommen.

Det var i samband med den planerade debatten som Holmgren, som alltså inte ville debattera med Karlén, sade att "någonstans måste vi dra en gräns", och att det är "vedertaget att förbränning av olja och kol påverkar klimatet".

Men den tes som Karlén företräder, och som han vill belysa med alla diagram, är inte den vedertagna. Karlén tror nämligen inte att det är människan som ligger bakom den pågående klimatförändringen. Att det är koldioxidutsläppen som är boven i dramat är en myt, hävdar han.

– **Vad vi ser är naturliga och långsiktiga upp- och nedgångar** i temperaturen. De har alltid funnits, och beror inte på människan, säger han.

– De flesta som anammat teorin om växthuseffekten brukar hänvisa till statistik från FN-organet IPCC, men de kan faktiskt inte hantera data, fortsätter Karlén.

– De verkar ta just de tidsserier som passar det de vill visa, och de väljer medvetet ut extrempunkterna i en serie när de ska göra jämförelser.

Karlén menar att det ger en felaktig bild, och att media ofta inte är sena att hänga på. Ibland publicerar tidningsartiklar direkta osanningar.

– Här står det att vintertemperaturen i Abisko ökat med 5,5 grader sedan 1913. Men det här diagrammet visar att medeltemperaturen under den perioden bara ökat med 0,4 grader, säger Karlén och pekar på ett tidningsklipp.

De digram som Karlén har i sin dator visar att variationer i klimat och temperatur snarast varit en regel de gångna hundra åren. Från slutet av 1800-talet skedde en långsam men tämligen stadig uppgång i medeltemperaturer, och toppen nåddes kring 1940. Därefter har det varit stora variationer. Det är sant att det skett en uppvärmning under senare år, men Karlén menar att den inte är exceptionell.

– **Vi ser att förändringarna tycks ske i 80-årsintervaller.** Om en temperaturtopp nåddes 1940 kan vi förvänta oss att nästa topp kommer kring 2020, säger Karlén.

Väldigt långa tidsserier som visar klimatförändringar under 1000-tals år – sådana klimatobservationer kan göras genom studier av droppstenar i grottor och av hur glaciärer har förflyttats - visar att klimatförändringar i stort sett alltid förekommit.

– De här extremt långa tidsserierna visar att det blivit långsiktigt något kallare, och den trenden tycks inte vara bruten än.

Vad som främst antas orsaka klimatförändringar är förändringar i solaktiviteten. Och solaktiviteten påverkas knappast av människan, menar Karlén. Vad som dock kan ha påverkat temperaturen de senaste decennierna är urbaniseringen då temperaturen normalt är något högre i storstäder.

– Därför borde mätningar gjorda från stationer i närheten av större städer rensas från statistiken, säger Karlén, som inte tror att det görs i tillräcklig omfattning i IPCC:s siffror.

Karlén berättar också att det ser olika ut för olika regioner och platser på jorden. Och om vissa platser skärskådas kan man göra intressanta iakttagelser.

– Se det här diagrammet för Arktis! I det något kortare perspektivet syns inget samband mellan koldioxidutsläpp och temperatur.

Men hur är det med glaciärerna? Har inte de blivit mindre under senare år?

– Storleken på glaciärer förändras väldigt långsamt och med lång fördröjning på temperaturförändringar, svarar Karlén, som under många år forskat i både Kebnekaise och på Mount Kenya.

– Att vissa glaciärer blivit mindre bara de senaste decennierna kan omöjligen bero på de senaste årens högre temperatur. Möjligen beror det på den temperaturhöjning vi kunde se fram till 1940.

Den oundvikliga frågan är då varför växthusteoretikerna fått dominera debatten, och varför det är så kontroversiellt att hävda att klimatförändringen inte är orsakad av människan.

– Det verkar som att vi alltid måste ha ett yttre hot, säger Karlén, som menar att på så sätt kan människor mobiliseras.

Det låter lite väl konspiratoriskt, men Karlén mjukar upp det hela med att säga:

– Fast ärligt talat så vet jag inte. Vad jag däremot kan säga att har man min ståndpunkt så blir man ofta anklagad för att gå ärenden åt bolag som Exxon. Och det är det inte många forskare som vill bli anklagade för.

– Dessutom kan man verka oansvarig om man inte tror att det är vi människor som ligger bakom klimatförändringen. När jag skulle hålla ett föredrag inför en skolklass så blev jag före föredraget uppmanad att vara ansvarsfull, vilket då var detsamma som att tala om växthuseffekten som orsaken till klimatförändringen, säger Karlén.

Men Karlén anser sig ändå inte stå ensam i sin uppfattning.

– Nej, tvärtom. Det är många forskare som gör samma analys som jag. Men de som går ut med det är oftast de äldre med pension, och som inte är beroende av anslag, säger han något ironiskt.

Kan det du kallar den felaktiga synen på klimatförändringen leda till att vi fattar felaktiga beslut?

– Ja. Politiker och andra beslutsfattare är ju till stor del försedda med fel information. Al Gores film om klimatförändringen är mycket skickligt gjord, men den har ingenting med vetenskap att göra.

Karlén vill poängtera att det naturligtvis är positivt att vara sparsam med energi, och resursslöseri är inget han förespråkar. Men han menar att om vi snabbt drar ner på vissa aktiviteter kan det leda till ekonomiska förluster och sämre välfärd, samtidigt som de miljömässiga vinsterna är ringa eller till och med noll. Karlén vill också peka på en annan negativ effekt av växthusdebatten; nämligen den stress som många människor känner inför det påstådda hotet.

– Det är alltid farligt att dra slutsatser allt för snabbt. Det är inte så värst länge sedan som det sades att vi var på väg mot en ny istid, avslutar Karlén för att istället lägga sista handen på nästa utgåva av tidskriften Geografiska Annaler, för vilken han är redaktör.

Pär Krause
08-545 871 35
par.krause@realtid.se